

הממשלה מתפנת. אך היא

לוחמת על כל יום נוסף

של חיים עקובים

ממשלת-הליכוד גוססת. השבוע הכירה בעצמה בעובדה, שהיתה ידועה זה מכבר לכל צופה. לא היתה לגסיסה זו סיבה אחת ויחידה. כל הסיבות הנראות-לעין לא היו אלא סימפטומים לתופעה נדירה — התפרקותה של הממשלה בכל התחומים והמישורים, אובדן כוח-החיות שלה, אפיסת כוחו-תה, אי-יכולתה לתפקד. היה זה כאילו תקף את גופה של הממשלה חיידק בלתי-ידוע מן ה"חלל החיצון". הממשלה לא אבי-ריה בעת ובעונה אחת.

קאמריקאזה באוצר. אבר אחרי אבר נפל ממנה. רפ"י הועזי-רה הסתלקה בעוד מועד, כדי לה-קים מעין "ד"ש חדשה" משלה (ראה ה"נודו). התנועה הדמוקרטית — שריד של שריד של תנועה מפוארת, שקמה במהירות-שיא ושהת-נוונה במהירות-שיא — הציעה ה"ת-פרקות. סיעת-אחווה המגוחכת, מין קאריקטורה של מפלגה בלי מצע ובלי חברים, התפרקה עוד לפני שיכולה היתה להצטרף לקואליציה המתפרקת.

המשק הלאומי נמצא בסיחור של התדרדרות, מבלי שאיש יידע כיצד לעצרה. מיפעלים לאומיים — ובראשם חברת-התעופה הלאומית המפוארת — התנגדו כשיכור-רים. צה"ל לא ידע מה תקציבו, ופעל מתוך התניידות אוטומטית. במהומה הכללית ניסה אריק שרון להקים ברגע האחרון עוד כמה ה"ת-נחלויות.

הטראגדיה לבשה מימד של קור-מדיה אבסורדית, כאשר נערך ה"מאבק על תיקי-אוצר. שום אדם נורמלי לא היה יכול להשתוקק לתפקיד חסר-תוחלת זה — מה-גם כאשר פעולתו תהיה מוגבלת לכמה חודשים. אולם בטריון המע"רכות האנשים, שהוא בלתי-נמנע במצב של התפרקות של מימשל, נערך מאבק לחיים-למוות גם על

עמדה אבודה זו. הפוליטיקאים לחי-מו עליה כמו טייסי-התאבדות יפא-ניים, שנאבקו על הזכות לפוצץ את עצמם על סיפונה של אוניית-אוייב. אולם בניגוד ללוחמי הקא-מיקאזה ("רוח קדושה") היפא-ניים, לא אחזה שום רוח קדושה באפסים שהתרוצצו על במת-הלי-כוד המתמוטטת.

איחור ההקדמה. גם במצב נואש זה לא היה לממשלה הכוח הנפשי להסתלק בצורה מכובדת. כאילו היתה עדיין מתפקדת וכי-אילו יכולה להציל את חייה על-ידי דחיקת הקץ, נאבקה ממשלת-הליכוד על איחור ההקדמה, או על הקדמה מאוחרת. היא קבעה את ה"ד ביולי כמועד לבחירות. פירוש הדבר: שישה חודשים נוראים של חוסר-ממשלה בישראל. של ה"ת-פרקות גוברת, של אובדן השליטה הביטחונית והכלכלית, של התנו-נות המוסדות הדמוקרטיים.

היכולת למגר נטיה זו ולהקדים את הבחירות למועד סביר — בי-חודש אפריל — היתה המיבחן ה"גדול הראשון להנהגת מיפלגת-העבודה, בראשות שימעון פרס.

מדיניות

הפסקה. לא קיפאון

כאשר יקום המשולש

רגן-סאדאתי-פרס,

ימצא לפניו מציאות

חדשה במרחב

הפיסגה המשולשת — ישראל-מצריים-ארצות-הברית — תתקיים בסתיו. כך קבע על דעת עצמו אנוור אל-סאדאת.

הוא יכול היה לקבל החלטה זו לבדו, כי הוא היה ראש-הממשל היחידי במשולש-המדינות שהיה מסוגל לתפקד. הנשיא רונלד רגן נכנס השבוע לבית הלבן והיה זקוק לכמה חודשים כדי להתארגן, ובינתיים אינו מסוגל לקבל החל-טות. מנחם בגין עומד בראש מ"ש-שלה מתמוטט (ראה לעיל), וגם הוא אינו מסוגל לקבל החלטות בעלות משמעות.

משולש חדש. כל הפרשנים הרציניים בעולם קיבלו את ההנחה,

כי במשך חצי השנה הקרובה יש-רור הקיפאון ביחסים בין שלוש המדינות. הם מצפים ליום שבו יהיה שוב קיים משולש יעיל. זה יהיה מורכב מהנשיא רגן, הנשיא אל-סאדאת ושימעון פרס. שיתפוס, כפי המצופה, את מקומו בראש שולחן-הממשלה בישראל.

פירוש הדבר: העניינים יתחילו לזוז רק בסתיו 1981. מחסן עד חוסיין. אולם בפר-לטיקה אין חלל ריק, ואין קיפאון.

בעוד שההליך-השלום הרשמי יש-בות, תיקבענה עובדות חדשות ב"מציאות המדינית. רק חלק מן העובדות צפויות, פחות או יותר, מראש. ביניהן:

● היערכות הכוחות בממשלה האמריקאית החדשה, ותהליך של גיבוש מדיניות מעודכנת. לפי כל הסימנים, תאבד מצריים את מקום הבכורה שלה בגישת הממשלה ה"אמריקאית החדשה לעולם הערבי.

● את מקומה תתפוס סעודיה, כמג-היגת העולם הערבי אחרי שמצריים גורשה ממנו.

● על רקע זה השמיעו לאחרונה כמה דוברים ומוסדות אמריקאיים,

המקורבים לממשלת רגן, רעיונות על הצורך בקירוב אש"ף לתהליך השלום, כדרישת סעודיה.

● שינוי הדרגתי אך רב-משמ-עות באש"ף עצמו, הנערך כדי להתאים את עצמו למציאות החד-שה (ראה עמודים 32-33). בחצי השנה הקרובה ייתכנו כמה מהל-כים חשובים של אש"ף, ואולי אף דרמטיים, שנועדו לשנות את תו-מיתו ומעמדו בעולם. בארצות-הברית ובאיראן.

● גיבוש גוש ערבי מתון, בלי מצריים, שהיה מסוגל להוליך את העולם הערבי לקראת פיתרון-שלום מוסכם. בגוש כזה יבלטו, מן ה"ת, חסן מלך מארוקו וחוסין של-י, ששניהם דבקים בהחלטות של ועידת-רבאט על מעמדו של אש"ף כנציג החוקי הבינלאומי של העם הפלסטיני.

● על רקע זה יש עניין מיוחד בהצהרה שיוחסה השבוע לשליט עיראק, סדאם חוסיין, שנטש את הקו הקיצוני המילולי והתקרב ל"עמדה המתונה של סעודיה ויאסר ערפאת, חוסיין אמר שמותר ל"פלסטינים להסכים לחלוקת הארץ,

ממשלת ישראל (בישיבה שבה התכנס הוועד) טראגדיה הופכת קומדיה

והותקף על כך קשות ברדיו דג-שק.

כאשר יהיו רגן ופרס מסוגלים לקחת את העניינים לידיהם, יחזן כי יעמדו לפני מציאות חדשה, שתפרק לחלוטין כל אשר נאמר במערכת-הבחירות בארצות-הברית — וכל אשר ייאמר במערכת-הבחיר-רות הישראלית.

יחסים מרחביים

קול חדש במכה

הוועידה שתתכנס השבוע

בעירו של מוחמד

עשויה להפתיע בהחלטות

מתונות

לכאורה תהיה זאת עוד ועידה אחת, במרחב המשופע בוועידות מכל הסוגים.

אך ועידת-הפיסגה המוסלמית, שתתכנס בסוף השבוע במכה שבי-סעודיה, עשויה להיות חשובה הר-בה יותר מאשר הוועידות הרגילות. כי מצב-הרוח בעולם הערבי ה"מוסלמי נוטה עתה להערכה חדשה של המציאות.

הוועידה המוסלמית תהיה שונה מוועידות-הפיסגה הערביות קודם כל בהרכב חבריה. בוועידות-הפיס-גה הערביות בולטות מדינות-הע"י-מות, והסיגנון הוא ראדיקלי, גם כאשר לבסוף מתקבלות החלטות מתונות, כפי שקרה בוועידת-בג-דאד בסוף 1977. אותה ועידה ה"ת-ליטה על נכונות העולם הערבי כולו לשלום צודק ובר-קיימא, תמורת נסיגת ישראל מהשטחים שכבשה ב"1967 ופיתרון בעיית-הפלסטים. אך המסר לא נקלט בי-לל הדברנות הקיצוניות.

ממארוקו עד סעודיה. בור-עידה המוסלמית משתתפות מדינות בלתי-ערביות, הרחוקות מן הממ-שות היומיומית של הסיכסוך. חוק-ירושלים קירב אותן לסיכסוך, ביג-לל קדושתה של העיר לאיסלאם. אך ניתן לצפות לכך שמדינות כמו בנגלה-דש וסנגאל, למשל, ינקטו סיגנון מתון יותר, ויחזקו את ה"ש-ליטים הערביים הסבירים, כמו שליטי סעודיה ומארוקו, נגד מוע-מר קד'אפי המשחולל וחאפס' אל-אסד, המעמיד פני קיצוני.

הוועידה תדון בעיקר במילחמת איראן-עיראק, חוקי-ירושלים ועניין פלסטין והפלישה הסובייטית לאפ-גניסתאן. בכל הנושאים יתקבלו, כפי הנראה, החלטות מתונות, ה"עשויות להיות צעד משמעותי נר-סף להיערכות העולם הערבי לקי-ראת יוזמת-שלום חדשה (ראה לעיל). בתקופה שלאחר קמפ-דיי-וויד.

